

Nadchodzą zmiany w odpowiedzialności spadkobierców za długi spadkowe

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: niedziela, 17, marzec 2013 23:00

Rafał Rudka

Odśłony: 2684

Na ostatnim posiedzeniu Rząd przyjął stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny (druk nr 990), przedłożone przez ministra sprawiedliwości, w którym poparł kontynuowanie prac na nad poselskim projektem nowelizacji ustawy Kodeks cywilny, który dotyczy zmian w odpowiedzialności spadkobierców za długi spadkowe.

Posłowie zaproponowali, że spadkobierca, który w terminie 6 miesięcy (od kiedy dowiedział się o spadku) nie złoży żadnego oświadczenia (o przyjęciu spadku lub jego odrzuceniu) będzie dziedziczył spadek z tzw. dobrodziejstwem inwentarza, tj. z ograniczeniem odpowiedzialności za długi spadkowe tylko do wartości spadku. W praktyce oznacza to, że odpowiadałby za długi do wysokości spadku, a nie za wszystkie długi spadkowe, które czasami przekraczają jego wartość. Ponadto w opinii posłów, obecne przepisy w uprzywilejowanej pozycji stawiają wierzycieli spadkodawcy (przede wszystkim instytucje finansowe), a krzywdzą spadkobierców.

Popierając potrzebę kontynuacji prac nad projektem, rząd zwrócił jednak uwagę na jego niedoskonałości. Zdaniem rządu, poselski projekt nie reguluje całościowo odpowiedzialności spadkobiercy za długi spadkowe. Propozycje posłów wymagają kompleksowych zmian w prawie cywilnym. Zdaniem rządu długość i sposób liczenia (oddzielnie w stosunku do każdego spadkobiercy) terminu na złożenie oświadczenia (o przyjęciu lub odrzuceniu spadku) dostatecznie zabezpieczają interesy dziedziczących z mocy ustawy i na podstawie testamentu. Obecnie spadkobierca może przyjąć trzy postawy. Po pierwsze – przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi, czyli odpowiadać za długi całym swoim majątkiem (przyjęcie proste). Po drugie – przyjąć spadek z ograniczeniem odpowiedzialności za długi, czyli odpowiadać za nie do wysokości wartości spadku (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza). Po trzecie – spadek odrzucić, bo nie ma obowiązku dziedziczenia.

W większości przypadków aktywa spadku przewyższają pasywa. Gdyby jednak było odwrotnie, czyli pasywa zdecydowanie przekraczałyby aktywa, najlepszym rozwiązaniem jest złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku. Oznacza to też odstąpienie od sporządzenia spisu inwentarza. Propozycje poselskie budzą wątpliwości także z innego powodu. Wynika z nich, że sprzyjają osłabieniu pozycji wierzyciela w jego relacjach ze spadkobiercą – dłużnikiem.

Rząd podkreśla, że Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego (działająca przy ministrze sprawiedliwości) do przygotowywanego nowego projektu Kodeksu cywilnego, chce wprowadzić zasadę, że milczenie spadkobiercy w kwestii złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku będzie powodowało jego przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza. Spowoduje to konieczność wdrożenia nowych regulacji dotyczących sporządzania spisu inwentarza. Zaproponowano odstąpienie od inwentaryzowania majątku spadkowego przez komornika i wprowadzenie wykazu inwentarza (będzie to dokument prywatny, w formie oficjalnego formularza, opracowany przez spadkobierców). Obecnie komornik inwentaryzując majątek i tak zasadniczo opiera się na oświadczeniach spadkobierców.

Źródło: KPRM